ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ:
ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО
ОНЛАЙН-ФОРУМУ

Київ, 25–28 листопада 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національна академія педагогічних наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Інститут обдарованої дитини НАПН України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Український мовно-інформаційний фонд НАН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Інститут цифровізації освіти НАПН України
Донецький державний університет внутрішніх справ
Центр українсько-європейського наукового співробітництва
Кафедра професійної та вищої освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
Київський інститут бізнесу та технологій
Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного університету «Одеська політехніка»
Відокремлений структурний підрозділ «Березівське вище професійне училище
Національного університету «Одеська політехніка»
Державний професійно-технічний навчальний заклад «Криворізький навчально-виробничий центр»
Комунальний заклад «Рішельєвський науковий ліцей»
Криворізький природничо-науковий ліцей
Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»
Громадська організація «Стратегія майбутнього»
Громадська організація «Спілка жінок Кіровоградщини»
Міжнародна благодійна організація «Лідер якості»
Науково-освітній альянс «Зелені навички – актуальні для всіх професій»
Інститут прикладних систем управління НАН України
Кіровоградська Мала академія наук учнівської молоді
Центральноукраїнський науковий ліцей Кіровоградської обласної ради

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ОНЛАЙН-ФОРУМУ
КИЇВ, 25–28 ЛИСТОПАДА 2025 РОКУ

Київ
Національний центр
«Мала академія наук України»
2025

УДК [37.013:371.2]:001(082)

І-66

Рецензент:

Г. В. Єльникова –голова ради громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», доктор педагогічних наук, професор

Рекомендовано Вченою радою
Національного центру «Мала академія наук України»
(протокол № 7 від 24.11.2025)

Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матеріалів
І-66 VII Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 25–28 лист. 2025 / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. Київ, 2025. 344 с.

Матеріали збірника репрезентують тези доповідей учасників VII Всеукраїнського відкритого науково-практичного онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», які присвячені осмисленню теоретичних і методичних принципів забезпечення результативної діяльності закладів освіти; проблем цифровізації освіти, шляхів та засобів формування ефективного віртуального простору для розв'язання актуальних освітніх проблем; питань трансдисциплінарних напрямів наукового мислення; векторів особистісного і професійного розвитку педагога, наукового потенціалу та перспектив впровадження STEM-освіти тощо. Тези доповідей зорієнтовано на узагальнення, систематизацію теоретичних положень, а також на впровадження їх в освітню практику, на використання інноваційних концепцій, застосування експериментальних розробок у процесі наукової та освітньої діяльності.

Матеріали форуму адресовано науковцям, учителям, здобувачам наукових ступенів, студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами сучасної освіти в аспекті формування оптимальних умов для успішної самореалізації.

Тези друкуються в авторському оригіналі з незначними редакторськими правками. Відповідальність за зміст та якість поданих матеріалів несуть автори.

УДК [37.013:371.2]:001(082)

© Національний центр
«Мала академія наук України», 2025

З М І С Т

Наукова панель 1
ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ …… 15

Стрижак О. Є., Яременко А. А., Касьянов Д. В.
Онтологія операціональності учнів …… 15

Shumakova S. M.
Changing the educational paradigm: implementation
of ai in directing professional training in the specialty of “performing arts” …… 19

Алєксєєва С. В.
Еволюція освітніх парадигм у контексті розвитку технологій
штучного інтелекту …… 21

Заболотний В. Ф., Мисліцька Н. А., Слободянюк І. Ю.
Штучний інтелект та криза оцінювання навчальних досягнень
здобувачів освіти …… 24

Мельник С. В.
Штучний інтелект як чинник формування адаптивної освітньої парадигми:
дидактичний потенціал і ризики …… 27

Пекарський С. П.
Правові та методичні засади використання штучного інтелекту
в освітньому процесі та науковій діяльності …… 29

Превір М. В., Кириленко О. І.
Традиційна модель освіти: переваги та обмеження в епоху ШІ …… 32

Решетнікова А. Є., Єрмоленко С. Ю.
ШІ в освіті: співпраця чи протистояння? …… 34

Рижов О. А., Іванькова Н. А.
Використання сервісів ШІ для генерації навчального контенту
при підготовці до ліцензійного іспиту КРОК…… 37

Свіжевський Б. С.
Інноваційні трансформації в сучасній позашкільній освіті України
в умовах війни та повоєнного відновлення: виклики, реалії, стратегії …… 39

Топольник Я. В.
Штучний інтелект у системі інноваційної підготовки
здобувачів третього рівня вищої освіти …… 41

Ячмень Б. В.
Штучний інтелект у підготовці вчителя інформатики:
виклики та освітні орієнтири ……..…. 44

Наукова панель 2
ОНТОЛОГІЧНІ ФОРМАТИ КАРТИНИ СВІТУ
В ОСВІТНІХ ПРОЦЕСАХ ……. 47

Shapovalov Y. B., Shapovalov V. B., Bilyk Zh. I., Shapovalova I. M.
Ontological approaches to structuring educational
and scientific research: from theory to practice ……..…… 47

Горборуков В. В. Дуда Б. І.
Когнітивна онтолого-керована платформа
аналізу освітньої інфраструктури …….……..…… 49

Приходнюк В. В.
Онтологокерований підхід до аналізу даних
щодо освітньої логістики …….……..... 51

Стрижак А. Є., Засенко О. Ю.
Психологічні профілі операціональності учнів ……..….... 53

Наукова панель 3
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ STEM
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ …….……..….... 57

Bocancea V., Pătrașcu A.
Digitalization of STEM-based education in the context
of European integration –perspectives for geography teaching …….. 57

Chernonkov Ya. O.
STEM education aspects of teaching foreign languages
in educational institutions with specific studying conditions …….…. 59

Барабаш М. В., Галатюк Ю. М.
Цифровізація навчання фізики на засадах STEM
в умовах євроінтеграційного розвитку освіти України ……. 62

Гальчинський В. В., Дембіцька С. В.
STEM-технології як засіб розвитку SOFT SKILLS IT-фахівців …… 65

Грогуль А. С., Кобилянський О. В.
Використання STEM-технологій
як засобу забезпечення якості дуальної освіти ……..…… 67

Дем'янчук Ю. В.
Інформаційно-цифрові інструменти для підтримки
міжпредметної інтеграції уроків технологій та інформатики ……..…… 69

Доскоч А. С., Кобилянська І. М.
STEM-орієнтований підхід як фундаментальна основа
формування професійної мобільності здобувачів ЗВО ……. 72

Іванюха Т. В.
Медіатизація науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти:
сучасний досвід і перспективи ……..……...…. 75

Ізюмченко Л. В.
Практична орієнтованість геометричних задач
(на прикладі міжнародного досвіду) ……..….. 78

Кисельова О. Б., Шін В. Р., Сін О. В.
Візуальна грамотність учнів
у контексті цифрової трансформації освіти ……..…. 81

Ковалишина В. А.
Впровадження цифрових технологій на уроках математики ……..…. 83

Кузьменко О. С., Дем'яненко В. Б., Савченко І. М.
STEM-орієнтована цифрова ECO-система навчання:
структура, принципи, виклики ……..……... 86

Кузьменко О. С., Котенко Т. М., Котенко Я. В.
Гендер як детермінанта розвитку STEM-культури
в освітньому середовищі ……...… 89

Кулібаба Є. Л., Кобилянський О. В.
STEM-проєкти як інструмент розвитку
емоційного інтелекту здобувачів ЗВО ……..…… 91

Кучерява С. С.
Підготовка здобувачів освіти до застосування цифрових технологій
з «методика навчання ОГ «мистецтво» (музика) …… 93

Литвиненко В. М.
Цифровізація освіти як стратегія інноваційного розвитку
викладання англійської мови …… 95

Мисін Б. Є.
STEM-освіта як механізм розвитку критичного мислення
й інноваційної діяльності здобувачів освіти в умовах євроінтеграції ……..…… 97

Наумова Н. О., Кученьова Т. В.
STEAM-технології в навчанні історії та інформатики …….. 100

Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я.
STEM-підхід у викладанні історико-правових дисциплін:
міждисциплінарна синергія гуманітарного та технологічного …… 103

Подозьорова А. В.
Віртуальні лабораторії як інструмент активізації освітнього процесу
у закладах фахової передвищої освіти:
фізичні експерименти в цифровому просторі …… 106

Романько І. І.
Інноваційні методи викладання дисципліни
«Культурологія, етика та естетика» ……..….. 108

Романько І. І.
Роль навчальної дисципліни «Соціологія та політологія»
у процесі формування комунікативної компетентності
здобувачів вищої освіти …… 111

Сах Ю. С.
Візуальна грамотність як складова формування
інформаційно-цифрової компетентності
майбутніх учителів STEM-профілю …… 113

Сергійко Д. М.
STEAM-проєкти як засіб формування алгоритмічного мислення
на прикладі задачі Пуассона ……... 117

Синельник І. В., Юркіна О. М., Булкіна І. А.
Інформаційно-комунікаційні технології у фізико-математичній освіті:
дидактичний аспект ……..…… 119

Шостацька М. О., Кобилянський О. В.
Формування STEM-компетентностей фахівців медичної галузі
як наукова проблема …… 122

Щербина О. О.
STEM-лабораторія для учнів початкових класів.
Цифрові дослідження та експерименти ……..…… 124

Наукова панель 4
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВІ СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ:
ТРАНСФОРМАЦІЯ, БЕЗПЕКА, ВПЛИВ АІ ……..…. 127

Білоус І. І.
Проєктні технології як інструмент розвитку навичок XXI століття
в інформаційно-цифровому середовищі закладу освіти …… 127

Гриців Т. С.
Інноваційне освітнє середовище ліцею «Престиж»:
синергія цифрових технологій і AI ……..…….. 129

Дем'янюк А. В.
Вплив дистанційних технологій навчання на модернізацію
та цифровізацію освітнього середовища ……..…….. 132

Запорожець А. С., Запорожець Т. В.
Структурований цифровий шаблон силабусу:
рішення для переміщених закладів вищої освіти ……..…… 135

Іванькова Н. А.
Еталонна команда навчальної дисципліни
як цифрове середовище навчання майбутніх лікарів …….…… 137

Самойленко Н. І.
Сутність поняття «інформаційно-комунікативна компетентність»
у науково-педагогічній літературі …… 139

Соловейко О. В.
Цифрова трансформація управління закладом вищої освіти
в умовах воєнного стану: досвід побудови
інформаційно-цифрового середовища KSU24 …….…….. 142

Старков Д. Ю.
Гаджети в процесі шкільного навчання:
залежність VS автономія …….. 143

Чмир О. С.
Від е-архіву до зацікавленої аудиторії:
інструменти поширення академічних досягнень …… 146

Шатова О. В.
Система аналітичного моніторингу розвитку
ключових компетентностей учнів у закладах загальної
середньої освіти на основі методів системного аналізу
та технологій штучного інтелекту ……...… 148

Наукова панель 5
«ЗЕЛЕНІ» НАВИЧКИ – АКТУАЛЬНІ ДЛЯ ВСІХ ПРОФЕСІЙ …… 151

Воробець Д. В.
Екопрактики та стратегії професійної освіти ……. 151

Корсіков Д. О.
Професійна освіта як ключовий драйвер формування системного мислення
та «зелених» компетенцій кваліфікованих кадрів ……. 153

Кяпп О. С.
Впровадження та використання зелених навичок
на уроках англійської мови …….. 156

Лук'янова О. В.
Технології формування «зелених» навичок у майбутніх фахівців:
виклики, реалії, стратегії …….. 158

Мущенко В. В.
Психологічна екологія людських взаємин у контексті сталого розвитку
та цифрової трансформації ……..…… 161

Павленко Ю. Г.
«Зелені» навички у структурі професійної компетентності
вчителя початкових класів …… 163

Сергеєва Л. М.
Зелені навички для інноваційності та успішності молоді …… 166

Слиш Т. Ю., Балугян Т. В., Пелих Н. О., Балабан І. П.
Формування «зелених» навичок та емпатії у майбутніх кухарів
засобами едьютейнменту: інтеграція біології та математики …… 169

Тарасова О. В., Чоботар В. О.
Роль «зелених» навичок у профілактиці «емоційного вигорання»
та збереженні ментального здоров'я фахівців …… 172

Ткаченко Н. Г.
Методики формування інтегрованих SOFT і GREEN SKILLS
у закладах професійної освіти …… 174

Штих Ю. М.
«Зелені» навички – грамотність сьогодення …… 177

Наукова панель 6
ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР:
ЗАРУБІЖНИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ .…….... 180

Бабійчук С. М., Давибіда Л. І.
Інтеграція радарного дистанційного зондування
та алгоритмів штучного інтелекту в освітній процес
(досвід реалізації відкритого курсу для освітян) …… 180

Барвіцька Г. К., Шаповалов Є. А., Дейнека І. В.
Майбутнє наукової освіти в Україні:
європейський вектор розвитку …… 183

Бачуріна Д. М.
Роль наукової діяльності студентів
під час навчання у вищій школі …… 185

Давиденко А. А.
Очікувані результати та ризики, що виникають
при впровадженні в педагогічну практику інновацій …… 188

Кобцева О. А.
Інноваційні підходи до змішаного навчання у медичній освіті …… 190

Савченко І. М., Кузьменко О. С.,
Дем'яненко В. Б., Савченко Я. В., Ємець В. В.
Формування дослідницьких компетентностей молоді
засобами неформальної освіти: національна програма США
«Юний рейнджер» як інноваційний інструмент
наукової освіти у глобалізованому світі …… 193

Сіленко М. О.
Наукова освіта у FinTech: Python
як засіб дослідницького моделювання FIX-сесій …… 196

Шевченко Д. А.
Роль психологічного супроводу у
формуванні професійної спрямованості та особистісного розвитку
учнів закладів професійно-технічної освіти …… 199

Наукова панель 7
ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, МЕТОДИКА …… 202

Bocancea V.
Extracurricular education: theory, practice and methodology.
Comparative perspective …… 202

Dumitrașcu D.-M.
Extracurricular education - the case of "ȘCOALA ALTFEL"
and "SĂPTĂMÂNA VERDE" in Romania …… 204

Атамась А. І.
Командні проектні завдання
під час вивчення електроніки у позашкільній освіті …… 207

Голуб І. М.
Інклюзивна майстерня. Освітній посібник як інструмент розвитку
інклюзивної культури у мистецькому середовищі …… 209

Григоренко В. А.
Робототехніка в позашкіллі України:
основні напрями розвитку …… 211

Пасічняк О. М.
До питання підготовки педагогічних кадрів
для позашкілля київським фребелівським інститутом
на початку XX століття ……..… 213

Рабець В. І.
Використання методу проєктного навчання
у гуртках науково-технічного напряму …… 216

Сушанов О. В., Сушанова В. С.
Інтеграція графічного дизайну ТА UX/UI: синергія формальної
та позашкільної освіти у підготовці майбутніх фахівців …….. 218

Шевченко О. А.
Тренінгові технології як засіб формування професійної компетентності
майбутніх педагогів позашкільної освіти …… 220

Наукова панель 8
УПРАВЛІННЯ АДАПТИВНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ОСВІТІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ……..… 224

Білик Н. І.
Міжрегіональне управлінське віче в освітньому просторі
міських, селищних і сільських громад …… 224

Гладкова В. М.
Адаптивний інтелект та особливості його розвитку …… 227

Глушкова Д. В.
Управління якістю дистанційного навчання
під час війни та у період післявоєнного відновлення ……..…… 230

Дорофей С. В.
Творчо орієнтовані психологічні інтервенції як засіб підтримки
та відновлення освітньої спільноти в повоєнний період …… 233

Драгунова В. В.
Нові горизонти педагогічної освіти:
дорадницька парадигма …… 235

Іванова В. В.
Розвиток креативного мислення
як головна адаптивна стратегія сучасної освіти ……..…….. 238

Капінус О. П.
Управління професійним розвитком вихователя закладу
дошкільної освіти: теоретичні засади та інноваційні підходи ……..... 241

Комарницька Н. С.
Формування професійної та громадянської стійкості
майбутніх кваліфікованих робітників засобами
інноваційних виховних технологій в умовах інформаційних викликів ……..... 243

Кравченко Г. Ю.
Адаптивне управління кафедрою
як інструмент збереження якості освіти в кризових умовах ……..….. 246

Острянська О. А.
Структура і функції електронних інформаційних листів
міжнародних подієвих заходів закладів вищої освіти
та наукових установ у контексті відкритої науки і освіти …… 248

Петренко І. В.
Демократизація освітнього простору
як соціально-психологічна стратегія суспільного розвитку
в умовах війни ……..……. 251

Пир А. І.
Значення моделі управління якістю
фахової підготовки артистів цирку в умовах адаптивності
циркової освіти ……..…… 254

Полякова Г. А.
Адаптивний самоменеджмент науково-педагогічних працівників
в умовах вимушеної міграції ……..……. 257

Наукова панель 9
ДИДАКТИЧНІ СИСТЕМИ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УПРОВАДЖЕННЯ ……..….... 261

Денькович Н. А.
Практичні методи навчання
в системі профільної освіти на уроках технології ……..….... 261

Дорохін А. О.
Кластер як умова впровадження дидактичних систем
у підготовку педагогів-будівельників ……. 263

Дудко С. Г.
Дидактичні умови формування
здоров’язбережувального освітнього середовища
старшої профільної школи ……....…..… 266

Копельчак М. П., Якимович Т. Д., Голіяд І. С.
Співпраця Львівського освітньо-науково-виробничого кластера
у трансформації фахової освіти в умовах воєнних викликів …… 269

Кучерук Л. Д.
Модернізація дидактичного забезпечення
професійної освіти: роль методкабінету в інтеграції
з новою українською школою ……..… 272

Лукашенко К. В.
Формування інженерного мислення в умовах профільної освіти:
дидактичний аспект ……..…… 275

Маклаков К. О.
Інтеграція теорії та практики
у процесі підготовки вчителя технологій до роботи в МРЦ …… 277

Пась М. В.
Жанр пригодницької літератури
у шкільному курсі 5–7 класів НУШ …… 279

Постова К. Г.
Прояви креативності в STEAM-освіті …… 282

Сліпчишин Л. В.
Особливості професійної підготовки учителів технологій
в умовах інноваційного кластеру …… 284

Стукало О. В., Примаченко Ю. І.
Формування технологічної компетентності старшокласників
у контексті оновлення дидактичних систем
профільної середньої освіти …… 287

Тарара А. М., Сушко І. А.
Профільна середня освіта технологічного спрямування:
реалії, виклики, перспективи …… 290

Туташинський В. І.
Системи профільного навчання:
досвід створення, проблеми і перспективи упровадження …… 293

Чистякова Л. О.
Екологічна компетентність як ключовий складник
сучасної технологічної освіти: досвід практичної реалізації …… 295

Наукова панель 10
ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ:
ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ……..….. 299

Адаменко А. П.
Можливості сторітелінгу у формуванні
усного мовлення учнів старшої школи ……... 299

Гумінська Т. В.
Вплив умов невизначеності
на процес адаптації здобувачів фахової передвищої освіти ……. 301

Діденко Л. В.
Філософ-педагог на роздоріжжі:
формування компетенцій VS антропоформування …… 304

Зозуля Н. В., Корнієнко В. В.
Інноваційні підходи до навчання дітей
із затримкою психічного розвитку в сучасній школі …… 307

Коваленко Н. І.
Інноваційна трансформація в інклюзивній освіті:
аналіз викликів та стратегій реагування.
Індивідуальна освітня траєкторія (ІОТ) та індивідуальна програма
розвитку (ІПР): від ідеї до успішної реалізації в інклюзивному просторі ……..…… 309

Півень М. І., Півень В. В.
Тренінг як спосіб активізації самонавчання
майбутніх авіаційних фахівців …… 312

Соколовський К. П.
Поняття витривалості
в системі фізичного виховання …… 315

Тропіна М. А.
Індивідуальні освітні траєкторії в графічній підготовці здобувачів:
кластерна модель реалізації ……..….. 317

Наукова панель 11
ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ
ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ……..…..…… 321

Безносюк Ю. П., Грушецька А. Ю.
Адаптація молодих викладачів
до вимог сучасної вищої освіти: проблеми і перспективи ……..... 321

Гуртова К. М.
Професійна компетентність викладачів
вищих закладів освіти Європи як детермінанта їх успіху ……..……..…… 324

Дутко О. М.
Професійний успіх викладача
крізь призму компетентнісної парадигми сучасної освіти ……..…… 326

Іваницький О. І.
Особистісні чинники (індивідуально-психологічні детермінанти)
професійного успіху викладачів закладів вищої освіти …… 329

Корсікова К. Г.
Багатовимірна природа педагогічної майстерності викладача
закладу вищої освіти ……..…… 331

Матійків І. М.
Інноваційні психологічні інструменти
як чинники професійного успіху викладача ……..…..… 334

Панчук Н. П., Панчук О. П.
Педагогічна імпровізація як чинник професійного успіху
викладача закладу вищої освіти …… 336

Цюняк О. П.
Емоційний інтелект як детермінанта професійного успіху
викладачів закладів вищої освіти …… 339

Сліпухіна І. А., Чернецький І. С.
Можливості конкурсу «Відкрита природнича демонстрація»
у формуванні дослідницьких умінь учнів ……..… 342

Олена Вікторівна Шатова,
старший викладач кафедри технологічної освіти Українського державного університету імені М. Драгоманов, м. Київ,
o.shatova@udu.edu.ua

СИСТЕМА АНАЛІТИЧНОГО МОНІТОРИНГУ РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сучасна освітня система України переходить від моделі засвоєння знань до моделі формування компетентностей. Відповідно розробка методів системного аналізу та технологій ШІ для побудови аналітичної системи моніторингу розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти у закладах загальної середньої освіти дозволить забезпечити об’єктивність та

персоналізацію оцінювання освітніх результатів. Особлива увага тут приділяється оцінюванню ключових компетентностей, оскільки рівень їх сформованості безпосередньо впливає на загальну якість засвоєння знань, розвиток умінь і навичок у освітній галузі, визначаючи здатність учня/учениці застосовувати знання на практиці, вирішувати проблеми, мислити критично та діяти в реальних ситуаціях [1; 2].

Метою є наукове обґрунтування, розроблення та впровадження інтелектуальної аналітичної системи, що має забезпечити об'єктивний, адаптивний та персоналізований моніторинг формування ключових компетентностей середньої школи у процесі навчання.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції НУШ, саме формування й оцінювання ключових компетентностей є обов'язковим компонентом освітнього процесу та критерієм якості навчальних досягнень учнів. Тому в рамках проєкту пропонується перейти від традиційного оцінювання знань до компетентнісного моніторингу, що відображає рівень сформованості ключових компетентностей на певному етапі навчання [1–3].

Завдяки системному аналізу даних, отриманих із результатів діяльності здобувачів, аналітична панель зможе визначати ступінь досягнення кожної компетентності, порівнювати його з еталонними рівнями й динамікою розвитку у часі.

Таким чином, оцінювання знань через призму компетентностей забезпечує комплексне оцінювання практичних навичок, знань та умінь на відміну від формального контролю, що створить підґрунтя для індивідуалізації навчання, корекції програм, виявлення сильних і слабких сторін освітнього процесу і побудови системи data-driven education у освітній галузі.

Результати дослідження можуть бути використані: у діяльності закладів загальної середньої освіти для підвищення ефективності освітнього процесу та управління якістю освіти; у розробленні цифрових платформ педагогічної аналітики тощо [3].

Відповідно до мети проєкту – створення системи аналітичного моніторингу розвитку ключових компетентностей учнів у технологічній освіті на основі методів системного аналізу та технологій ШІ, передбачено виконання низки наукових, методичних і технологічних завдань.

1. Теоретико-методологічні завдання.
2. Науково-аналітичні завдання
3. Технологічно-прикладні завдання

4. Педагогічно-методичні завдання

У результаті виконання зазначених завдань має бути:

1. Створено інтелектуальну систему моніторингу ключових компетентностей учнів/учениць.

2. Розроблено та апробовано модель цифрового педагогічного аналітика, що забезпечує аналітичну підтримку процесу навчання, моніторинг динаміки розвитку ключових компетентностей здобувачів і надання персоналізованих педагогічних рекомендацій.

3. Підвищено об’єктивність, прозорість і персоналізацію освітнього процесу.

Використання інтелектуальних методів аналізу освітніх даних, побудованих на принципах системного аналізу, дозволить досягти об’єктивності, прозорості та персоналізації процесу оцінювання. Застосування ШІ сприяє автоматизації моніторингу, прогнозуванню динаміки розвитку компетентностей і наданню педагогічних рекомендацій для індивідуалізації навчання [3].

Запропонована модель цифрового педагогічного аналітика може стати базовим компонентом цифрової освітньої інфраструктури, сприяючи впровадженню підходів data-driven education у діяльність закладів освіти.

У теоретичному вимірі проєкт розвиває концептуальні засади освітньої аналітики, педагогічного вимірювання та системного управління якістю освіти. У практичному аспекті результати дослідження створюють основу для формування національної політики у сфері цифрового оцінювання компетентностей і можуть бути використані при створенні державних рекомендацій МОН України. Таким чином, реалізація проєкту сприятиме формуванню сучасної моделі оцінювання, що відповідає світовим тенденціям розвитку освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міністерство освіти і науки України; Міністерство цифрової трансформації України. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти (проект). Київ, 2024. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf (дата звернення: 16.11.2025).

2. European Commission. DigCompEdu: The Digital Competence Framework for Educators. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en (дата звернення: 16.11.2025).

3. UNESCO. AI competency framework for school students and teachers. URL: https://www.unesco.org/en/articles/what-you-need-know-about-unescos-new-ai-competency-frameworks-students-and-teachers (дата звернення: 16.11.2025).

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії

Збірник матеріалів
VII Всеукраїнського відкритого
науково-практичного онлайн-форуму
(Київ, 25–28 листопада 2025 року)

Відповідальні за випуск: І. М. Савченко, В. В. Ємець

